FERSIWN CRYNO

ADRODDIAD BLYNYDDOL CRAFFU 2020-21

PWRPAS CRAFFU

CYFRANNU AT YRRU GWELLIANT MEWN GWASANAETHAU I BOBL GWYNEDD

Gwneir hyn yn adeiladol trwy:

- Ymchwilio i bryderon am ansawdd ein gwasanaethau
- Weithredu fel Ffrind Critigol yn sicrhau fod sylw priodol yn cael ei roi i lais y dinesydd
- Adnabod ymarfer da a gwendidau
- Dal y Cabinet a'i aelodau i gyfrif
- Adolygu neu graffu penderfyniadau neu weithredoedd nad ydynt yn gyfrifoldeb y Cabinet

CRAFFU YNG NGHYFNOD PANDEMIG COVID-19

Mae craffu wedi gorfod addasu'r ffordd o weithio dros y flwyddyn ddiwethaf. Dyma'r camau a gymerwyd i ail-gychwyn y gwaith craffu yn dilyn ei atal am gyfnod oherwydd y pwysau gwaith aruthrol ar wasanaethau'r Cyngor.

Cam 1 - Fforwm Craffu yn cyfarfod ar 10 Gorffennaf 2020 i drafod y ffordd ymlaen gydag ail-gychwyn y gwaith craffu.

Cam 2 - Gwahodd aelodau i gyflwyno materion i'r Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion eu codi mewn cyfarfodydd anffurfiol gyda'r Aelodau Cabinet, Penaethiaid a'r Cyfarwyddwr perthnasol.

Cam 3 - Cyfarfodydd anffurfiol gyda'r Aelodau Cabinet, Penaethiaid a'r Cyfarwyddwr perthnasol yn y cyfnod rhwng 16 - 23 o Fedi.

Cam 4 - Fforwm Craffu yn cyfarfod ar 29 Medi 2020 i gadarnhau'r ffordd ymlaen o ran ail-gychwyn y gwaith craffu ffurfiol, a thrafodaeth o ran blaenoriaethu eitemau.

Cam 5 - Cyfarfodydd Pwyllgorau Craffu yn ail-gychwyn ym mis Hydref.

Cam 6 - Sesiynau Aelodau Cabinet ym mis Tachwedd i rannu gwybodaeth am waith yr adrannau, effaith Covid-19 a prif flaenoriaethau i'r dyfodol. Cyfle unigryw i adnabod materion posib i'w craffu yn y cyfnod anarferol.

EITEMAU CRAFFU

Yn 2020-21, craffwyd 29 eitem yng nghyfarfodydd ffurfiol craffu, gan gynnwys y canlynol:

Twf Economaidd Gogledd Cymru

Cyflawni Fframwaith Ymgysylltu a Datblygu Ieuenctid yng Ngwynedd

Defnydd o'r Grant Cymorth Tai i leihau digartrefedd yng Ngwynedd

Papur Ymchwil: Rheoli'r defnydd o dai fel tai gwyliau

Gwasanaethau Gwarchod y Cyhoedd

Rheolaeth o Arddangosfeydd Tân Gwyllt

Mae aelodau craffu yn dewis eitemau gan adnabod pwnc sydd yn bwysig ac sydd angen ei graffu er mwyn gwneud gwahaniaeth i bobl Gwynedd. Bydd aelodau craffu yn parhau i wneud hyn yn 2021-22.

GALW I MEWN

Fel rhan o'r drefn craffu mae gan aelodau hawl i alw penderfyniadau i mewn i'w craffu. Yn 2020/21 galwyd un penderfyniad i mewn i'w graffu, sef penderfyniad y Cabinet i gynnal ymgynghoriad statudol ar y cynnig i gau Ysgol Abersoch.

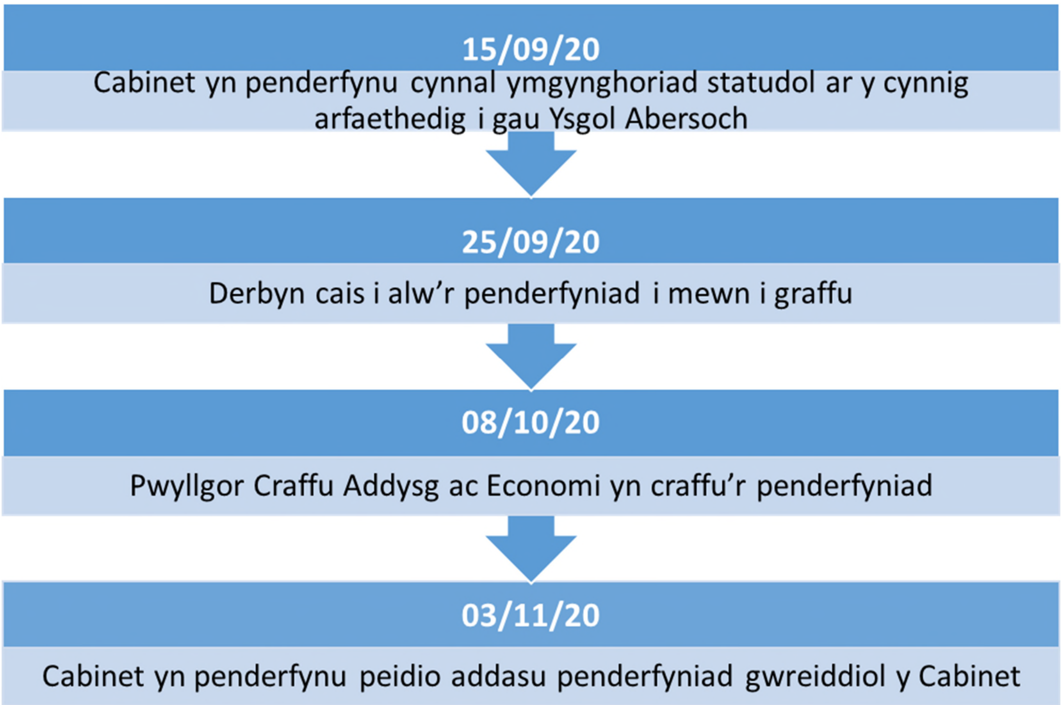

Er bod y Cabinet heb addasu ei benderfyniad gwreiddiol. Llwyddodd y gwaith craffu yma i amlygu pryderon lleol gyda'r Cabinet yn cydnabod yr angen i gadw golwg ar yr ymgynghoriad a gofyn i'r Adran Addysg am adroddiad cyson ar sut roedd y broses yn symud yn ei blaen.

Mae'r holl wybodaeth am y gwaith craffu yn 2020-21 ar gael yn y fersiwn llawn ar wefan y Cyngor – https://www.gwynedd.llyw.cymru/craffu

Ffeithiau am Graffu yng Ngwynedd yn 2020/21

48 aelod wedi bod yn rhan o wneud y gwaith craffu pwysig yn ystod y flwyddyn.

29 eitem wedi eu craffu mewn cyfarfodydd ffurfiol.

3 cyfarfod o'r Fforwm Craffu wedi ei gynnal yn ystod y flwyddyn.

Cyfanswm o **32** aelod craffu wedi **mynychu 9 sesiwn** rhannu gwybodaeth Aelod Cabinet.

Eraill yn rhan o'r gwaith craffu:

- **7** aelod cyfetholedig (5 gyda phleidlais ar faterion addysg yn unig, 2 heb bleidlais)
- **1** aelod lleyg

Cyfarfodydd wedi eu cynnal rhwng Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion a'r Aelodau Cabinet a Phenaethiaid perthnasol.

Cefnogaeth i'r gwaith craffu gan y Rheolwr Democratiaeth ac Iaith, Uwch Ymgynghorydd Iaith a Chraffu ac Ymgynghorydd Craffu.